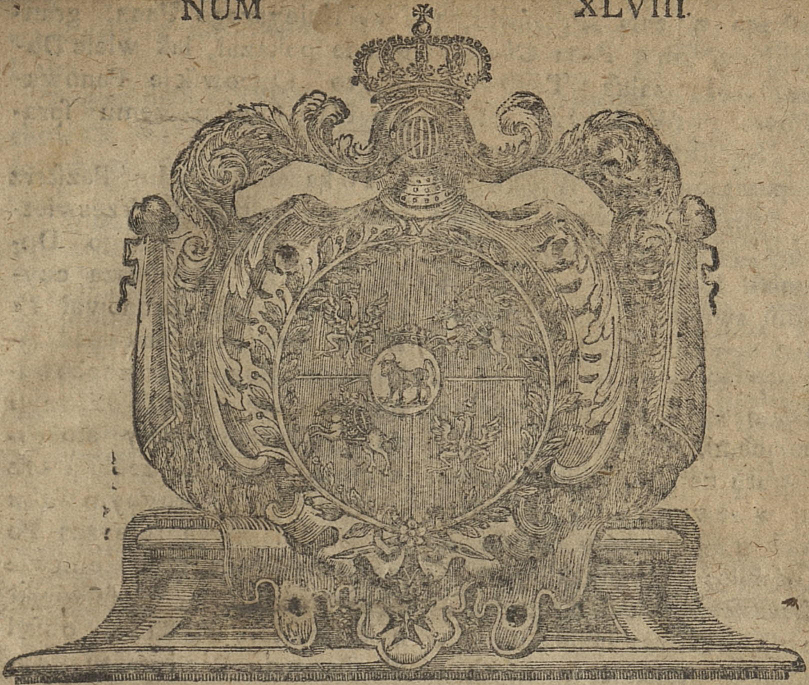
NUM XLVIII.

w SOBOTĘ DNIA 2. GRUDNIA ROKU 1786

Z Wilna dnia 2. Grudnia.

W przeszłą Sobotę to iest dnia 25. Liſtopada doroczna uroczyſtość szczęśliwey Koronacyi Nayiaśnieyszego Pana z wielką tu wspaniałością obchodzona była: ſtokrotne naprzód o świtaniu przez Garnizon mieyſki z armat uderzenie ogłoſiło Festyn uprzeymą ſer ca zyczliwych Majeſtatowi poddanych radością napełniaiący, po dziesiątey zaś za przybyciem Xżęcia Jmci Paſterza

naſzego z całą Prześwietną Kapitułą, Jmci Pana *Chomińſkiego* Marszałka Trybunału Głównego W. X. Lit: Starosty Sądowego Pińſkiego z Deputatami Koła Wielkiego i licznym Państwem, JPana *Borzęckiego* Marſzałka Trybunału Duchownego z Kollegami swemi, Senatu Akademickiego ze wſzytkiemi Szkołami, Sztabs Officierow z Reymentami tu konſyſtencyą mającemi, Szlachetnego Magistratu ze wſzyſtkiemi cehami w zwyczayney paradzie, oraz niezmiernego Ludu do Kościoła Akademickiego, JX. *Zienkowicz* Ex Sekretarz Litewſki Prałat Dziekan Katedralny Wileńſki w aſsyſtencyi całego Duchowieńſtwa miał Mſzą Biſkupim obrządkiem, po ktorey JX. *Bohusz* Prałat Koad: Kantor Katedralny Wileńſki, S. Teologii Doktor i Szkoły Głowney, W. X. Litewſkiego Towarzysz, z zupełną satiſfakcyą miał kazanie z owych Słow Piſma S. 3. *Regum. Ze ukochał Pan Jzraela postanowił Cie Krôlem,* w ktorym przebiegaiąc znacznieysze Epochy Panowania Nayiaśnieyszego Pana, gruntowne pokazał, iak wiele Dobra to Oycowſkie Panowanie Narodowi naszemu ſprawiło.

Po kazaniu Xże Jmć Paſterz naſz w aſsyſtencyi Przeswietney Kapituły i całego Duchowieńſtwa miał Mszą czytaną, po ktorey intonował *Te Deum Laudamus,* na podziękowanie Bogu za zachowanie w życiu Dobrotliwego nam Monarchy, przy stokrotnym z armat uderzeniu przez Artyleryą i po troynym *Salve* przez Jnfanteryą tuteyszą. Po za kończonym Nabożeńſtwie Xże Jmć Paſterz Naſz wielki u kilku ſtołow dawał obiad dla licznego Panſtwa tu przytomnego, a JP *Borzęcki* Marszałek Duchowny dla Kollegow swoich i innych dyſtyngwowanych Gości, podczas ktorych ſpełniano zdrowie Nayiaśnieyſzego Pana przy rzęsiſtym ogniu z ręczney Strzelby przez chorągiew Trybunalſką.

Wieczorem zaś przy rzęsiſtey illuminacyi wielu Domow i Kamienic w miescie, JP. Marſzałek Głów. Trybu-

nażu W. X. Lit. dawał bal wspaniały z kosztowną kollacyą.

Tegoż dnia Trybunał Duchowny Sądy swoie zwyczaynym obrządkiem zalimitował.

Z Warszawy dnia 22. Listopada. Po zakończonym krótkim Dyaryuszu (bo obszernieyszy potym z druku całkiem wynidzie) zeszłego Seymu, zostaie ieszcze Regestr wyszłych na tymże Seymie Konstytucyi; a ten iest następuiący:

I. Osoby do Rady Nieustaiącey. II. Osoby za Sędziow Seymowych wybrane na Sessyach Prowincyonalnych. III. Wyznaczenie Sędziow Seymowych. IV. Osoby do Kommissyi Skarbu Koron. V. Osoby do Kommissyi Skarbu W. X. *Lit.* VI. Osoby do Sądow Zadwornych Koron: VII. Osoby do Sądow Zadwornych W. X. *Litt:* VIII: Zaświadczenie czynności Rady przy boku naszym Nieustaiącey, IX. X. XI. XII XIII. Uchylenie Rezolucyi Rady Nieustaiącey. XIV. Kwit dla Departamentu Woyskowego, XV. Zakwitowanie Kommissyi Skarbu Kor: XVI. Zakwitowanie Kommissyi Skarbu W. X. Lit. XVII. Ostrzeżenie względem kursu Złota y Monety. XVIII. Zakwitowanie Kommissyi Edukacyi Narodowey. XIX. Ratyfikacya zamiany Funduszow dla Erekcyi Biskupstwa *Tarnowskiego,* XX. Potwierdzenie Rozgraniczenia między *Polską* a *Szląskiem,* wraz z indemnizacyą UUr: *Zakrzewskiemu* Podczaszemu Poznańskiemu, *Mycielskiemu* Staroście Ośnickiemu, *Krzyckiemu* Kasztelanicowi Krzywińskiemu, *Rogalińskiemu, Bronikowskiemu* y *Gaiewskiemu.* XXI. Deklaracya. XXII. Czułość Obywatelska. XXIII. Odmiana Kadencyi Sądow Ziemskich y Grodzkich, dla Woiewodztw y Powiatow WX Litt: XXIV. O Pozwach (słowa są Konstytucyi) Konstytucyą 1784. Roku przepisany, gdy dla Prowincyi *Litew:* iest uciążliwy; zaczym ony zamieniaiąc, a Statut *Litewski* reassumuiąc, podawanie. *kopiatim* odtąd wszystkich Pozwow z podpisem Woźnych dozwalamy; w których to kopiach, ażeby cały interes, o co się do Sądu powołuie, był wyrażony, y ażeby taż Kopia z Autentyczną Załobą zeznać się przy Relacyi *per extensum* powinną, zgodna była, *sub nullitate* Aktoratu, waruiemy: zachowuiąc wolność poprawy Pozwow *ex agnito errore* lub z nowo przybyłego uczynku. według Konstytucyi 1726. y 1784. A że u Urzędzie Woźnych, wiara publiczna we wszystkich ich czynnościach gruntuie się więc reassumuiąc w tym Statut *Litewski,* mieć chcemy: ażeby Woźnemi, sama Szlachta była, do tych Urzędow przez Ziemstwa y Grody własnego Woiewodztwa y Powiatu przypuszczona, *sub nullitate* tego Urzędu, *ad cuiusvis Instantiam ex termino Tacto: salvis modernis Possessoribus.*) XXV. Ubespieczenie Dobr, Exulantom Woiewodztwa *Smoleńskiego,* y Powiatu *Starodubowskiego,* nadanych XXVI. Reassumpcya Kommissyi dla Powiatu, *Pińskiego.* XXVII. Prorogacya. XXVIII. Odmiana Kadencyi Sądow Ziemskich *Czerskich* y *Liwskich.* XXIX. Odmiana Kadencyi Sądow Ziemskich *Zakroczymskich.* XXX Wyznaczenie Sądu do sprawy W. Piotra *Ożarowskiego* Kasztelana *Woynickiego,* iako Starosty *Suraskiego* z UUr: *Bykowskiemi* o Wieś *Kościany.* XXXI W zgląd na zasługi Narodu *Tatarskiego.* XXXII. Nadgroda Zasług Ur: *Dąmbrowskiego.*

Z Berlina dnia 4. Paździer: Tuteyszy sławny Snycerz Pan *Bettkober,* wygotował teraz przednią sztukę, którą publicznie wystawił do oglą-

dania Ta sztuka wyobraża Pole *Elizeyskie*. Król *Pruski Fryderyk II.* idzie prosto do swoiego Generała *de Zieten*, który siedzi na kanapie z darniny zrobioney, y gdy postrzega Króla ku niemu zbliżaiącego się, powstaie znagła, a Król na znak poufałości, kładnie lewą swą rękę na ramieniu pomienionego Generała. Z drugiey strony wychodzi Xiąże *Leopold Brunświcki*, y stawa cały w zadumieniu. We wszystkich tych Figurach podobieństwo do żywego iest trafione.

Z Kadyx dnia 6 Paździer:: W tych dniach, wielki *Rossyiski* okręt przybył tu z *Petersburga* z *Rossyiskiemi* produktami. Miał on na sobie 34. armat, y 250. ludzi Ekwipażu. Niedawno 80 mułow, srebrem i złotem obciążonych, wyszło do *Francyi*. Pogłoska dotąd nieustaie, iż ma być ustanowiona kompania do prowadzenia handlu *Murzyńskiego*.

Z Stambułu dnia 10. *Paźdz*: Za pewną rzecz teraz twierdzą, że oba zbiegli Beyowie *Murat* y *Ibrahim* w *Egypcie*, od większey części swoich adherentow opuszczeni zostali. Bey *Ibrahim*, iednę z swoich małżonek zostawił w *Kairze*, ku którey *Kapitan Basza* barzo wielkie okazuie względy, y syna iey uczynił Officerem u *W. Sultana*. Od 5. lat *Porta* żadnych niemiała dochodow z *Egyptu*, gdyż owi dway Beyowie, przychody wszystkie ztamtąd na siebie obracali. Teraz *Kapitan Basza* od pryncypalnieyszych Adherentow owych Beyow zebrał dla *Dywanu* Summę składaiącą się z 40. Millionow. Rozmaici kupcy, którzy się lękaią rozpusty y rabunkow od woyska *Tureckiego*, pozamykali swe sklepy y magazyny, y niechcą ich otwierać, lubo *Kapitan Basza* po razy kilka iuż im otworzyć rozkazywał. Kazał on za to nieposłuszeństwo niektórym głowy poucinać, y teraz maią być znowu wszystkie magazyny otwarte. Kupcy *Europeyscy* w *Egypcie*, barzo są kontenci z rozporządzeń *Kapitana Baszy*.

NUM. XLVIII.

SUPLEMENT

DO GAZET WILENSKICH

w SOBOTĘ DNIA 2. GRUDNIA ROKU 1786

Z Warszawy dnia 29. Liſtop: Anniwerſarz Koronacyi Nayiaśnieyſzego Pana. obchodzony był w tuteyſzey Stolicy w dzień *S. Katarzyny* z przyzwoitą Uroczyſtością.

Pierwſzy raz z tey okazyi otworzone były w Zamku nowe Pokoie, podczas Seymu ſkończone. Appartament Królewſki, z Pokoiem dawniey znanym Marmurowym, portretami Królow *Polſkich* ozdobionym i Salą w kolumnach przed czterma laty zrobioną łączące. Wſpaniałość, guſt, a naywięcey znacznieyſze w Hiſtoryi Kraiu naſzego dzieła i epoki, iako to: Prawa *Kazimierza*, uſtanowienie Akademii *Krakowſkiey*, Lenność *Prus*, Unia *Litwy* z Koroną, Traktat *Chocimſki* y zwycięſtwo *Turkow* pod *Wiedniem*, ſławnym pędzlem JPana *Bacciarellego* pierwſzego Malarza Królewſkiego, tudzież Portrety y Buſta *Polakow*, z cnoty, rady, męſtwa, nauki, y zaſług w Oyczyźnie, ſzczegulniey dyſtyngwowanych, ku pamiątce y naśladowaniu potomności żywo wyſtawione, attencyą wchodzących zaraz zaſtanowiły. Pokoy Audyencyonalny, bogatym Tronem y równie odpowiadaiącemi ozdobami przykſztalcony. Z tego, Gabinet Portretami Monarchow teraz w *Europie* Panuiących przyozdobiony. Zgoła cały Appartament prawdziwie Królewſki, licznego zgromadzenia ciekawość ukontentował.

Przed Nabożeńſtwem, czekał na Króla Jmci w Sali Ko-

lumnowey. Stan Woyſkowy, w Sali Portretami Hiſtoryą Kraiową wyrażaiącemi ozdobney Stan Cywilny; na czele którego znaydowali ſię Miniſtrowie Kraiowi i Zagraniczni, tudzież Senatorowie y Dygnitarze Oboyga Narodow JPan Marſzałek W. Kor. iako Pierwſzy Miniſter, miał Mowę podług zwyczaiu z powinſzowaniem Królowi Jmci doroczney pamiątki, miłey dla Narodu Epoki, na którą ſam Nayiaśnieyſzy Pan łaſkawie odpowiedzieć raczył. Udał ſię potym Król Jmć w aſſyſtencyi wzwyż wſpomnionego Zgromadzenia do Kościoła Kollegiaty tuteyſzey na Wotywę odprawioną przez JX. *Cieciſzowſkiego* Biſkupa *Kiiowſkiego*, po którey ſpiewane było *Te Deum laudamus*, przy ſtokrotnym armat odgłoſie.

Po Nabożeńſtwie, dawał Król Jmć Audyencyą Miniſtrom Zagranicznym. Rozmawiał także z Pierwſzemi oſobami Kraiowemi. W wieczor, cały Apartament nowy był illuminowany. Damy miały honor złożyć Królowi Jmci ſwoie powinſzowanie, Naſtąpił Koncert Wielki, po którym Kolacya u JW. *Marſzałka Mar-*ſzałka W. Kor: y Bal z Tańcami w pożną noc trwaiący zakończył Uroczyſtość.

Tegoż dnia, Nayiaśnieyſzy Pan zaſczycić raczył Orderem *Orła Białego* JX. *Cieciſzowſkiego* Biſkupa *Kiiowſkiego* JJ. PP. *Dziekońſkiego* Podſkar: Nadw: W. X. Lit *Billewicza* Woiewodę Mściſław: *Grodzickiego* Oświeçim: *Sumińſkiego* Brzes: Kuiaw: *Miaſkowſkiego* Gnieźnień: *Kwileckiego* Przemęt: *Chrapowickiego* Mściſław: Kaſztelanow: a Orderem *S. Staniſława* JJ. PP. *Zielińſkiego* Rypiń: *Rzyſzczewſkiego* Lubaczew: Kaſztelanow, *Czackiego* Nowogrodz: *Oſſolińſkiego* Drohick: *Kickiego* Kraſnoſtawſkiego: Staroſtow: *Badeniego* y *Kicińſkiego* Sekretarzow, JX. *Kołłątaia* Kanoni: Krakow: JJ. PP. *Morawſkiego* y *Bronikowſkiego* Szambelanow.

Z Lowanium dnia 21. Paźdz: J. Pan *de Stöger* Prezydent *Generalnego Seminarium*, tu oſiadł teraz. Zaymuie on mieſzkanie Prezydenta *du College des Veterans*, które było przedtym *Jezuitow*, y dopóty tam mieſzkać będzie, aż naznaczone mieſzkanie dla niego

wyporządzone. Od tego czaſu, iak dżdże uſtały, roboty tey budowli znaczny wzroſt biorą W przeſzłym tygodniu zażywano do tey roboty 662. robotnikow, ktorych liczba pomnoży ſię ieſzcze, y między innemi przybędzie dwudzieſtu Tapicerow. Dla poſpiechu robią nawet y w niedzielę. Spodziewaią ſię, iż na 600. tam będzie Seminarzyſtow, gdyż zamowiono 600. krzeſełkow, 600. ſtolikow, y 600. materacow całe nowych.

Z Londynu dnia 24. Paźd: Nakazane na dzien 14 Grudnia otwarcie Parlamentu, z wielką niecierpliwością ieſt oczekiwane. Miniſterium Narodowi wielkiey wagi rzeczy będzie prezentowało; iako to: Handlowny Traktat między *Anglią* y *Francyą* podany ſkrypt Stanom Generalnym; Rewizya ceł; Proces Pana *Haſtings*; *Etabliſſement* Xiążęcia Jmci *de Wallis;* nowe Prawo Policyi, y nowe ſyſtema Skarbu. Nowe iuż zawarte, y maiące ieſzcze dopiero doyść Handlowe Tcaktaty, wyciągaią zupełney Rewolucyi w po-Prowentow. Jeſt nadzia, że y z Koroną *Hiſzpańſką* doydzie nowy pożyteczny Handlowny Traktat, i kontrakt pod nazwiſkiem *L' Aſſiento* który przed pięciodzieſiąt ieſzcze trwał laty.

Z Wiednia dnia 28. Październ Ceſarz Jmć wydał Ordynacyą na mocy którey poddanym w *Węgrzech* ieſt dana wolność przedawać ſwoie towary y produkta komu chcąc, y gdzie chcąc, niepotrzebuiąc dozwolenia ſwych Panow.

Ceſarſki Konſyliarz y dotychczas Preceptor Arcy-Xiążęcia Jmci *Franciſzka L' Abbé Dieſbach*, wyiechał teraz do *Pragi*, na którą podróż Ceſarz Jmć dał mu 200, *Czerwonych Złt:*

Z Londynu dnia 31 Paźd: Wzjednoczonych Stanach *Amerykańſkich*, do tychczas wielkie panuią zamieſzania. Wliście piſanym z *Boſton* na początku przeſzłego Mieſiąca, to ſtoi: „ Niemogę doſtatecznie opiſać ſmutney Sytuacyi, wktórey zoſtaią tuteyſi Obywatele. Są oni „ bez pieniędzy, bez kredytu, „ bez handlu, y co mi nay-

„ żałośniey fza wynurzyć, bez „ ucz ciwści. Kłócą się oni mię- „ dzy sobą, y Sąsiad niebes- „ pieczny iest od sąsiada. Ma- „ ła iest nadzieia, ażeby ten „ ich stan mógł się odmienić. „ Pola y grunta leżą nie upra- „ wione. Próżnowanie y opie „ szałość w tuteyszym po- „ spolstwie z każdym dniem „ wzrasta y wzmaga się. Gdy- „ by nie wielkie nazbyt mnó- „ stwo Ryb, które są po na- „ szych brzegach, barzoby „ wielu z głodu umrzeć mu- „ siało. „

DONIESIENIE z WILNA.

w Drukarni tuteyszey nayduią się xięgi następuiące, 1. Grammatyka geograficzna, albo zbior dokładny Geografii nowym ułożony i zebrany sposobem Tom II. 2. Opisanie naturalne, hisitoryczne i polityczne różnych kraiow swiata to iest ich położenia, klima, historya, rewolucye. rząd, potęga, prawa, zwyczaie, sądy, rękodzieła, handel, bogactwa, miny, urodzaie, religia, zabobony, kościoły, kapłani, wesela, pogrzeby, stroy, zwierzęta, ryby, &c. z Francuskiego. 3. o Prawodawstwie, czyli o pierwszych zasadach praw z Francuskiego ięzyka wykład. 4. Xiążka o Edukacyi dzieci z Francuskiego.

Drukarnia J. K Mci przy Akademii Wileńskiey będąca, rozpoczowszy iuż Kalendarzyk Polityczny na rok przyszły 1787. przy oświadczeniu należytego podziękowania Jchmć Panom Regentom Kancellaryi Ziemskich i Grodzkich mianowicie zaś Brasław, Trockim, Kowieńskim Grodzieńskim, Zmudzkim, Starodubowskim, Orszańskim Rzeczyckim Jnflantskim za uwiadomienie o zaszłych odmianach w ich Powiatach, uprasza innych Jchmć Panow Regentow o podobneż uwiadomienie w przeciągu naydaley 1. tygodnia, inaczey zaś przerzeczona Drukarnia tych Jchmć PP. Regentow, od których żadnego doniesienia nie będzie miała, iako nieżyiących z kalendarzyka wykasuie.

Przybył do tuteyszego miasta z Niemiec Ludwisarz doskonały w sztuce lania dzwonow z nayprzednieyszego metalu, Fasonem nay modnieyszym i dzwiękiem przyiemnym, równie iak i armat, Sikawek do Ognia, Fontan mozdzierzow do Kuchni, i różnego naczynia mosiężnego , potrzebnym usług iego donosi o Stancyi swoiey na Sawicz ulicy naprzeciw Klasztoru JJ. XX. Augustyanow, którą znak Ludwisarski wywieszony oznacza.